

Zpravidla v množném čísle se v ruštině užívají párě. podst. jména усíлия (společné úsilí — совместные усíлия), тёмпы (rychlým тем- рет — быстрыми темпами), перевозки (kontejnerová přeprava — контейнерные перевозки).

Někdy má pomnožné podstatné jméno i tvar jednotného čísla, avšak s jiným významem: очки — brýle, очко — bod;

часы — hodiny, hodinky, час — hodina;
весы — váhy (přístroj), вес — váha.

SKLOŇOVÁNÍ PODSTATNÝCH JMEN

Ruština nemá zvláštní tvar pro 5. pád. Funkci 5. pádu plní v ruš- tině 1. pád: Иване, пойдь се мноу! Иван, иди со мною!

MUŽSKÝ ROD

Tvrdé vzory: завод (англичанин, котёнок)

Měkké vzory: автомобиль (трамвай, пролетарий)

Ряд	Jednotné číslo	Множné číslo
1.	завод	заводы
2.	завода	заводов
3.	заводу	заводам
4.	завод (пионера)	заводы (пионеров)
6.	(о) заводе	заводах
7.	заводом	заводами

Podle vzoru завод se skloňují podstatná jména mužského rodu zakončená na tvrdou souhlásku, např.: пионер, тракторист, мага- зин, билет, театр.

V 1. pádě množ. čísla je koncovka **-ы**; пионеры (пионеры), трактористы (трактористы), космонавты (космонавты). Ро г, к, х

Jedn. č.		англичанин англичанина англичанину англичанина англичанине (об) англичанином	котёнок котёнка котёнку котёнка котёнке (о) котёнке котёнком
1. 2. 3. 4. 6. 7.			
Множ. ч.		англичане англичан англичанам англичан (об) англичанах англичанами	котята котят котятам котят (о) котятах котятами

Ряд	Jednotné číslo	Множné číslo
1.	автомобиль	автомобили
2.	автомобиля	автомобилей
3.	автомобилю	автомобилям
4.	автомобиль (писателя)	автомобили (писателей)
6.	(об) автомобиле	автомобилях
7.	автомобилем	автомобилями

se ovšem přise **-и**; флаги, пироги, парки, словаки, чехи, орехи...

Podle vzoru англичанин se skloňují podstatná jména muž. rodu s příponou **-анин**, **-янин** označující osobu podle územní, národní nebo sociální příslušnosti: армянин, пражанин, крестьянин, граж- данин...

Podle vzoru котёнок se skloňují podstatná jména muž. rodu s pří- ropou **-ёнок**, **-онок** (po šerlavých souhl.): жеребёнок, телёнок, ре- бёнок, медвежонок, мышонок, волчонок...

Podle vzoru автомобиль se skloňují podstatná jména muž. rodu zakončená na měkkou rágovou souhlásku: писатель, словарь, дождь, день, гость... Pod přízvukem je v 7. pádě jedn. čísla kon- covka **-ём**: словарём, дождём...

Jedn. č.	Pád	
1. 2. 3. 4. 6. 7.	трамва́й трамва́я трамва́ю трамва́й (геро́я) (о) трамва́е трамва́ем	пролетарии́ пролетария́ пролетарию́ пролетарии́ (санатории́) пролетарии́ пролетарием
Множ. ч.	1. 2. 3. 4. 6. 7.	пролетарии́ пролетариев пролетария́м пролетарии́ (санатории́) пролетария́х пролетария́ми

Podle vzoru трамва́й se skloňují podstatná jména muž. rodu zakončená na -й (kromě -ий): трамва́й, геро́й, ча́й... Ve 2. pádě množ. čísla je koncovka -ев (трамва́ев, геро́ев).

Podle vzoru пролетарии́ se skloňují podstatná jména muž. rodu zakončená na -ий: санато́рий, сце́нарий, критерии́... Ve 6. pádě jednot. čísla je koncovka -и: в санато́рии, о критерии́. V 2. pádě množ. čísla je koncovka -ев jako u ostatních slov na -ий: санато́риев, сце́нариев, критериев.

Roznámky:

1. Podstatná jména na **ж, ш, ч, щ** mají v 7. pádě jedn. čísla pod přízvukem koncovku **-ом** (нож**ом**, карандаш**ом**, врач**ом**, плащ**ом**). Je-li přízvuk na kmeni, mají koncovku **-ем** (муж**ем**, плач**ем**, товарищ**ем**).
Ve 2. pádě množ. čísla mají koncovku **-ей** nezávisle na přízvuku (нож**ей**, карандаш**ей**, врач**ей**, товарищ**ей**).

2. Podstatná jména na **-ц** mají v 7. pádě jedn. čísla pod přízvukem rovněž koncovku **-ом**: отц**ом**, огурц**ом**, а конcovku **-ем**, je-li přízvuk na kmeni: немц**ем**, ленинградц**ем**. Ve 2. pádě množ. čísla je pod přízvukem koncovka **-ов**: отц**ов**, огурц**ов**, а

на kmeni, koncovka **-ев**: немц**ев**, ленинградц**ев**. V 1. pádě množ. čísla je koncovka **-ы**: отц**ы**, немц**ы**, огурц**ы**, иностранц**ы**.

3. Ve 2. pádě jedn. čísla může být u některých slov určitější část celku vedle koncovky **-а/-я** též koncovka **-у/-ю**: кило́ сахара, кило́ миндаля́, ложка́ меду́, па́чка табаку́, ча́шка чаю́...

4. V 6. pádě jedn. čísla některých podstatných jmen je přízvučná koncovka **-ý/-ю** při označení místa nebo času: на берег**у**, в лес**у**, в угл**у**, в бою́, на пол**у**, на борг**у**, на краю́, в (прошл)о**м** году́, в Кры́му...

5. V 1. pádě množ. čísla má řada podstatných jmen přízvučnou koncovku **-а/-я**: дом — домá, край — крайá, берег — берега́, город — городá, лес — лесá, поезд — поезда́, адрес — адресá, номер — номерá, директор — директорá, профессор — профессорá...

6. Některá podstatná jména mají v 1. pádě množ. čísla koncovku **-ья**: брат — брат**ья**, стул — стул**ья**, лист — лист**ья** (листья́ = listy paráru), друг — друг**ья**, муж — муж**ья**, сын — сын**ья** (в рпене семém významu сыны́, нарř. сыны́ Родины́).

Ve 2. pádě množ. čísla je pod přízvukem koncovka **-ей** (друз**ей**, муж**ей**, сынов**ей**), nebo nepřízvučná koncovka **-ьев** (брáтьев, ст**уль**ев, лист**ев**).

Ve všech ostatních pádech množ. čísla je v obou případech před koncovkou měkký znak: брáтьям, друз**ьям**; брáтьях, друз**ьях**; брáтьями, друз**ьями**...

7. Podstatné jméno **сосед** má v množném čísle měkké zakončení: соседи́, соседи́, соседа́м...

8. Podstatné jméno **хозяин** má množné číslo **хозяева**, **хозяев**, **хозяевам**...

9. Podstatné jméno **господин** (ра́н, рап) má množné číslo **господа́**, **господ**, **господа́м**...

10. Podstatná jména **болгарин**, **тагарин** mají v 1. pádě množ. čísla koncovku **-ы**: болгар**ы** (Bulhaří), тага**ры** (Tataří).

11. Podstatné jméno **человек** má množné číslo **люди́**, **люде́й**, **люди́м**... Po číslovkách a slovesch skóлько, нескóлько se užívá tvaru **человек**: два́дцать пять человек, скóлько человек, нескóлько человек.

12. U podstatného jména **год** se po číslovkách a slovesch skóлько,

неkoľко и́звѣтъ тѣмъ лѣтъ: двѣдцѣтъ пѣтъ лѣтъ, скѣлькѣ лѣтъ, нѣ-
сколькѣ лѣтъ.

13. Některá podstatná jména mají v 1. pádě jedn. čísla vkladné
-o-, -e-, které se v ostatních pádech vypouští: день — дня ... дни,
дней ..., кусок — куск ... , месяц — нѣмца ...

14. Některá podstatná jména (vedle již uvedených typů anglič-
čánni, котѣнок) mají ve 2. pádě množ. čísla nulovou koncovku:
неkoľко солдѣтъ, партизан, грузин, тѣрок, цыган; пара бѣтинок,
сапѣг, чулок.

PODSTATNÁ JMÉNA MUŽSKÉHO RODU, KTERÁ MAJÍ V 1. PÁDĚ MNOŽ. ČÍSLA PŘÍZVUČNOU KONCOVKU -А

адрес	— адрес	луг	— луг
берег	— берег	мастер	— мастера
бок	— бок	номер	— номера
век	— век	остров	— острова
вечер	— вечера	паспорт	— паспорта
глаз	— глаза	поезд	— поезда
голос	— голоса	профессор	— профессора
город	— города	провод	— провода
директор	— директора	рукав	— рукава
доктор	— доктора	снег	— снега
дом	— дома	сорт	— сорта
корпус	— корпуса	учитель	— учителя
край	— края	холод	— холода
лес	— леса		

DVA VÝZNAMOVĚ ODLIŠNĚ TVARŮ MNOŽNĚHO ČÍSLA U PODSTATNÝCH JMEN MUŽSKÉHO RODU

Jednotné číslo	Množné číslo
лист	листья бумаги
зуб	зубы животного
пропуск	пропуски занятий
корень	корни дерева
хлеб	печёные хлеба
	листья дерева
	зубы машины
	пропуска в общежитие
	коренья для супа
	хлеб в поле

ZVLÁŠTNOSTI PŘI TVOŘENÍ MNOŽNĚHO ČÍSLA PODSTATNÝCH JMEN MUŽSKÉHO RODU

брат	— братья	армянин	— армяне
друг	— друзья	котёнок	— котята
колос	— колосья	медвежонок	— медвежата
лист	— листья	поросёнок	— поросята
муж	— мужья	ребёнок	— дети
стул	— стулья	сосед	— соседи
сын	— сыновья	хозяйин	— хозяйки
англичанин	— англичане	господин	— господа
гражданин	— граждане	болгарин	— болгары
крестьянин	— крестьяне	человек	— люди

ПРИЗВУК ПОДСТАТНÝХ JMEN MUŽSKÉHO RODU Stálý přízvuk

Jedn. č.	Na kmeni		Na koncovce	
	schéma	příklad	schéma	příklad
1.	— / — (ø)	завѣд	— / — (ø)	старик
2.	— / —	завѣда	— / —	старика
3.	— / —	завѣду	— / —	старикѣ
4.	— / — (ø)	завѣде	— / —	старикѣ
6.	— / —	(o) завѣде	— / —	(o) старикѣ
7.	— / —	завѣдом	— / —	старикѣм
Mn. č.				
1.	— / —	завѣды	— / —	старикѣ
2.	— / —	завѣдов	— / —	старикѣм
3.	— / —	завѣдам	— / —	старикѣм
4.	— / —	завѣды	— / —	старикѣм
6.	— / —	(o) завѣдах	— / —	(o) старикѣм
7.	— / —	завѣдами	— / —	старикѣми

Рохыблывй прїзвук

Jedn. č.	V mn. č. přechází na konc.		Роўнае 2. р. мн. ч. přechází na konc.	
	schéma	příklad	schéma	příklad
1. — / — — — (ø)	сад	садъ садовъ садамъ сады садахъ (o) садахъ садами	— / — — — (ø)	волк
2. — / — — — —	сада		— / — — — —	волка
3. — / — — — —	саду		— / — — — —	волку
4. — / — — — — (ø)	сад		— / — — — —	волка
5. — / — — — —	саде		— / — — — —	(o) волке
6. — / — — — —	садом		— / — — — —	волком
7. — / — — — —				
Mn. č.	1. — — — — /	сады	— / — — — —	волки
	2. — — — — /	садовъ	— / — — — —	волковъ
	3. — — — — /	садамъ	— / — — — —	волкамъ
	4. — — — — /	сады	— / — — — —	волковъ
	5. — — — — /	(o) садахъ	— / — — — —	(o) волкахъ
	6. — — — — /	садами	— / — — — —	волками
	7. — — — — /			

64 slova. Patří sem však také typ s progresivní koncovkou -á, -я v 1. pádě mn. č. (asi 140 slov), např. друг, муж, сын; бон, верх, воз, гроб, дар, долг, дуб, круг, мир, мост, нос, приз, ряд, суп, сыр ...

38 slov, např. волос, вор, голубъ, гость, гусь, зверь, камень, лебедь, локоть, парень, соболю, утось ...

ŽENSKÝ ROD

Na samohlásku / tvrdý vzor: шкóла
/ měkké vzory: я́блоня (áрмия)

Na souhlásku: vzor тетрадь

Vzory na samohlásku:

Pád	Jednotné číslo	
	tvrdý vzor	měkké vzory
1.	шкóла	я́блоня
2.	шкóлы	я́блони
3.	шкóле	я́блоне
4.	шкóлу	я́блоню
6.	(o) шкóле	я́блоне
7.	шкóлой	я́блоней
Множné číslo		
1.	шкóлы	я́блони
2.	школ	я́блонь
3.	школам	я́блоням
4.	школы (девушек)	я́блони
6.	(o) школах	(нянь) я́блонях
7.	школами	я́блонями

Podle vzoru шкóла se sklóňují podstatná jména ženského rodu zakončená v 1. pádě jednotného čísla na -a: ко́мната, кварта́ра, ко́манда, маши́на, же́нщина, Вёра, подру́га... Patří sem i podstatná jména mužského rodu, zakončená v 1. pádě jednotného čísla na -a, jako: де́душка, па́па, мужчи́на, Ники́та... Ро г, к, х se píše -и: кни́ги, пионе́рки, му́хи...

Podle vzoru я́блоня se sklóňují podstatná jména ženského rodu

zakończona w 1. odmianie liczby pojedynczej na -я: неделя, деревня, кухня, Кэтя, Жэня, няня, i podstatna nazwa rodzaju męskiego tej samej odmiany: дядя, Пётя...

Podle wzoru армия se skłaniają podstatna nazwa rodzaju żeńskiego zakończona w 1. odmianie liczby pojedynczej na -ия: гимназия, станция, стадия, фотография, Англия, Япония, Лидия...

Roznámky:

1. Podstatná jména na -жа, -ша, -ча, -ща a -ца mají v 7. pádě jednotného čísla pod přízvukem koncovku -ой: межой, душой, свечой, овцой ...; je-li přízvuk na kmeni, mají koncovku -ей: кожей, юношей, крышей, пицей, улицей, птицей ...

2. Ve 2. pádě množného čísla se u některých podst. jmen žen. rodu setkáváme s vkladným -о- (pro tvrdých souhláskách): марка — марок, сказка — сказок, кукла — кукол, кухня — кухонь ...; nebo s vkladným -е- (pro měkkých a šerplavých souhláskách a před л, н): стрóйка — стрóек, книжка — книжек, рúчка — рúчек, пушка — пушек, капля — капель, сосна — сосен ...

Na rozdíl od češtiny se v ruštině ponechává u některých slov na konci skupina souhlásek: игра — игр, искра — искр, цифра — цифр, норма — норм, изба — изб ...

3. Podstatná jména na -ня s předcházející souhláskou mají 2. pád množ. čísla bez měkkého znaku: башня — башен, вишня — вишен, читальня — читáлен, песня — пэсен, спальня — спáлен...

Výjimkou jsou slova деревня — деревень, кухня — кухонь.

4. Některá podstatná jména mají ve 2. pádě množ. čísla koncovku -ей: вожжá (оратé) — вожжéй, дóля (чáст, дíл; осуд, úдél) — дóлей, юноша — юношей, дядя — дядéй, тётя — тётéй ...

5. Podstatná jména ž. rodu typu статья (скамья, семья, судья, свинья) mají ve všech tvarech kromě 2. pádu množ. čísla před koncovkou měkký znak.

Рád	Jednotné číslo	Mножné číslo
1.	статья́	статья́й
2.	статья́й	статья́ей
3.	статья́е	статья́ям
4.	статья́ю	статья́й
6.	(о) статья́е	(о) статья́ях
7.	статья́ей	статья́ями

Podstatná jména tohoto typu s přízvukem na kmeni se skloňují stejně, ale ve 2. pádě množ. čísla mají zakončení -ий: глазу́нья (са́зена ве́йсе) — глазу́ний, прыгúнья (скока́нка) — прыгúний, шалу́нья (штвега́чка) — шалу́ний арод.

Vzor na souhlásku:

Рád	Jednotné číslo	Mножné číslo
1.	тетрадь	тетради
2.	тетради	тетрадей
3.	тетради	тетрадиям
4.	тетрадь	тетради
6.	(о) тетради	(о) тетрадиях
7.	тетрадью	тетрадиями

Podle vzoru тетрадь se skloňují podstatná jména ženského rodu zakončená v 1. pádě jedn. čísla na měkkou souhlásku (площадь, лошадь, промышленность, кость, жизнь, часть, вещь, печь) a па-жь (молодёжь) a -шь (мышь). V 1. a 7. pádě jedn. čísla je po příslušné souhláске vždy měkký znak: площадь — площадью, часть — частью, Сибирь — Сибирью, молодёжь — молодёжью арод.

Roznámký:

1. Podstatná jména **любовь, вошь (veš), ложка (lež), розь (žito), цёрковь** v nepřímých pádech vyrouštějí -o- (kromě 7. pádu jedn. čísla): **любовь, любви, любви, любовь, (o) любви, любовью.** (Vlastní jméno **Любовь** ponechává při skloňování -o- ve všech pádech.)
Podstatné jméno **цёрковь** má ve 3., 6. a 7. pádě množného čísla zakončení tvrdé: **цёрквам, (o) цёрквах, цёрквами.**

2. Podstatná jména **мать** a **дочь** mají zvláštní skloňování:

Пад	Једнотнѣ чїсло	Множнѣ чїсло
1.	мать	матери
2.	матери	матерей
3.	матери	матерям
4.	мать	матерей
6.	(o) матери	(o) матерях
7.	матерью	матерями
	дочь	дочери
	дочери	дочерей
	дочь	дочерям
	дочери	дочерей
	дочерью	дочерьми

3. Podstatné jméno mužského rodu **путь** se skloňuje jako **тетрадь**, pouze v 7. pádě jedn. čísla má tvar **путѣм.**

4. Podstatná jména **лѣди, дѣти, лошади** mají v 7. pádě tvary: **людьми, детьми, лошадьми.**

5. U některých podstatných jmen se v 6. pádě po předložkách **в, на** při vyjádření místního významu setkáváme s přízvukem na konci slova.

Сгoвнeј: в пылі — (o) пылі
в степі — (o) степі
в печі — (o) печі
в крові — (o) крові
в связі — (o) связі

ПРІЗВУК ПОДСТАТНІХ ІМЕН ЖЕНСЬКЕГО РОДУ

Сталý прїзвук

Лeдн. ч.	Na kmeni		Na koncovce	
	schéma	příklady	schéma	příklady
1.	- / -	шкóла	- / -	чeртá
2.	- / -	шкóлы	- / -	чeртá
3.	- / -	шкóлы	- / -	чeртé
4.	- / -	шкóлу	- / -	чeртý
6.	- / -	(o) шкóле	- / -	(o) чeртé
7.	- / -	шкóлой	- / -	чeртóй
Множ. ч.	- / -	шкóлы	- / -	чeртá
	- / - (ø)	шкóл	- / - (ø)	чeрт
	- / -	шкóлам	- / -	чeртáм
	- / -	шкóлах	- / -	чeртáх
	- / -	(o) шкóлах	- / -	(o) чeртáх
	- / -	шкóлами	- / -	чeртáми
	- / -	тетрáдцэ	- / -	статý
	тетрáдцэй	- / -	статý	
	тетрáдцям	- / -	статýм	
	тетрáдцэ	- / -	статý	
	(o) тетрáдцэ	- / -	(o) статý	
	тетрáдцэ	- / -	статý	

Рoхлївнїй прїзвук

Пад	Једнотнѣ чїсло на kmeni		Множнѣ чїсло в 2, 3, 6, 7. п. прѣсчáзї на koncovku	
	schéma	příklad	schéma	příklad
1.	- / - (ø)	кóсть	- / -	кóсти
2.	- / -	кóсти	- / -	кóстей
3.	- / -	кóсти	- / -	кóстям
4.	- / - (ø)	кóсть	- / -	кóсти
6.	- / -	(o) кóсти	- / -	(o) кóстях
7.	- / -	кóстью	- / -	кóстями

72 slova, парї: бровь, вещь, власть, грудь, дверь, дочь, дробь, крепость, кровь, лошадь, мать, мелочь,мышь, новость, ночь, область, очередь, площадь, повесть, печь, речь, роль, сеть, скатерть, скорость, смерть, соль, стень, ступень, тень, цель, цёрковь, честь, четвёрть.

Podle vzoru правило se skloňují podstatná jména středního rodu zakončená v 1. pádě jednotného čísla na -о, např. слóво, окнó, мéсто, пишмó, óзеро, хозяйствó, маслó, молóкó ...

Podle vzoru собрание se skloňují podstatná jména středního rodu zakončená v 1. pádě jednotného čísla na -ие, např. здание, соревнование, пение, рисование, обществоведение ...

Podle vzoru училище se skloňují podstatná jména středního rodu zakončená v 1. pádě jednotného čísla na -ще а -це, např. жиглице, клáдбице, зрелище, чудóвице, полóтенце, сёрдце ...

Podle vzoru воскресенье se skloňují podstatná jména středního rodu zakončená v 1. pádě jednotného čísla na -ье, např. здорóвье, кúшанье, счастье, ружьё ...

Розна́мки:

1. Podstatná jména na -кó mají v 1. pádě množ. čísla koncovku -и: я́блоко — я́блока, колéчко — колéчки, окóшко — окóшки, словéчко — словéчки, очкó — очкí ...

Slova **войско** а **облако** však mají v 1. pádě množ. čísla -а: **войска**, **облака**. Koncovku -и v 1. pádě množ. čísla mají také podstatná jména плечó, колéно, ўхо, óко (zastaralé) — плéчи, колéни, ўши, бчи.

2. Několik podstatných jmen středního rodu má 1. pád množ. čísla na -ья: звéно — звéнья, крылó — кры́лья, дéрево — дeрeвья, перó — пeрья, дно — дóнья. Ve 2. pádě množ. čísla mají tato podst. jména koncovku -ьев. I v ostatních pádech množ. č. je před koncovkou měkký znak.

3. Ve 2. pádě množ. čísla, který je zpravidla bez koncovky, se setkáváme s vkladným -о- nebo -е-, např. стéкла — стéкол, óкна — óкна, крeсла — крeсел, окóшки — окóшек. Vkladné -и- mají slova тури воскресeньe (воскресeний, варeний, кúшаний ...) Koncovku -ьев mají slova тури звeно (viz пeдчeзoзí bod) а дaлe подстaтнá jméна плáтьe — плáтьeв, вepхóвe — вepхóвьeв, ўстe — ўстeвь ... Koncovku -ов mají podstatná jména на -ико, např. колéсико — колéсиков, плéчико — плéчиков, лiчико — лiчиков а пeктeгá jинá: óблакóв, óзeркóв, судóв (od сýдно).

4. Podstatná jména пóлe, мóрe, гóрe se skloňují jako собрание,

v 6. pádě jedn. čísla však mají koncovku -e (в пóлe, на мóрe, о гóрe). Ve 2. pádě množ. čísla je koncovka -ей (пóлeй, мóрeй).

5. Podstatná jména на -мя (врeмя, знáмя, ймя, плáмя, плeмя, сeмя, тeмя, брeмя, в́ьямя, стрeмя) se skloňují následujícíм způsobem:

Пáд	Еднóтнe чíсло	Множнe чíсло
1.	врeмя	врeмeнá
2.	врeмeни	врeмeн
3.	врeмeни	врeмeнáм
4.	врeмя	врeмeнá
6.	(о) врeмeни	(о) врeмeнáх
7.	врeмeнeм	врeмeнáми

Slova **плáмя, в́ьямя, тeмя** se v množném čísle neužívají.

Slovo **сeмя** má ve 2. pádě množ. čísla tvar семíи.

6. Podstatné jméno **чúдо** (zázrak) se v množ. čísle skloňuje takto: 1. р. чудесá, 2. р. чудeс, 3. р. чудесáм, 4. р. чудесá, 6. р. (о) чудесáх, 7. р. чудесáми.

7. Podstatné jméno **сúдно** (lod') má v množném čísle tvaru bez -и-: 1. р. судá, 2. р. судóв, 3. р. судáм, 4. р. судá, 6. р. (о) судáх, 7. р. судáми.

8. Podstatné jméno **дитя** má v množ. čísle tvaru: 1. р. дeти, 2. р. детeй, 3. р. дeтям, 4. р. детeй, 6. р. (о) дeтях, 7. р. детьмí. Jednotné číslo se téměř neužívá.

ZVLÁŠTNOSTI PŘI TVOŘENÍ MNOŽNÉHO ČÍSLA PODSTATNÝCH JMEN STŘEDNÍHO RODU

дeрeво	— дeрeвья	я́блоко	— я́блока
крылó	— кры́лья	врeмя	— врeмeнá
пeрó	— пeрья	знáмя	— знáмeнá
звeно	— звeнья	ймá	— ймeнá
колéно	— колéни	чúдо	— чудeсá
плeчó	— плéчи	сúдно	— судá
ўхо	— ўши	дитя	— дeти

PŘÍZVUK PODSTATNÝCH JMEN STŘEDNÍHO RODU

Stálý přízvuk

Jedn. č.	Na kmeni		Na koncovce	
	schéma	příklad	schéma	příklad
1. ---' -	п ^р авило	торжествó	/'	торжествó
2. ---' -	п ^р авила	торжествá	/'	торжествá
3. ---' -	п ^р авилу	торжествú	/'	торжествú
4. ---' -	п ^р авило	торжествó	/'	торжествó
6. ---' -	(о) п ^р авиле	(о) торжествé	/'	(о) торжествé
7. ---' -	п ^р авилом	торжествóм	/'	торжествóм
Množ. č.				
1. ---' -	п ^р авила	торжествá	/'	торжествá
2. ---' (ø)	п ^р авил	торжеств	(ø)	торжеств
3. ---' -	п ^р авилам	торжествám	/'	торжествám
4. ---' -	п ^р авила	торжествá	/'	торжествá
6. ---' -	(о) п ^р авилах	(о) торжествáх	/'	(о) торжествáх
7. ---' -	п ^р авилами	торжествáми	/'	торжествáми

Робублиvý přízvuk

Jedn. č.	V množ. č. přechází na kmen		V j. č. na kmeni, v množ. č. na konc. kromě 2. р. мн. č.	
	schéma	příklad	schéma	příklad
1. ---' -	окнó	слово	---' -	слово
2. ---' -	окнá	слова	---' -	слова
3. ---' -	окнú	слову	---' -	слову
4. ---' -	окнó	словó	---' -	словó
6. ---' -	(о) окнé	(о) слóве	---' -	(о) слóве
7. ---' -	окнóм	словóм	---' -	словóм
Mноž. ч.				
1. ---' -	окна	слова	---' -	слова
2. ---' -	окон	слов (зеркал)	---' (ø)	слов (зеркал)
3. ---' -	окнам	словám	---' -	словám
4. ---' -	окна	слова	---' -	слова
6. ---' -	(о) окнах	(о) словах	---' -	(о) словах
7. ---' -	окнами	словами	---' -	словами

V množ. č. přechází na kmen	V j. č. na kmeni, v množ. č. na konc. kromě 2. р. мн. ч.
36 slov, např.: бедро — бедра гнездо — гнезда зерно — зёрна лицо — лица письмо — письма село — сёла ядро — ядра волокно — волокна колесо — колёса ремесло — ремёсла	12 slov, např.: дело — дела войско — войска место — места море — моря сердце — сердца (сердец) тело — тела чудо — чудеса зеркало — зеркала облако — облака кружево (крайка) — кружева Slovo озеро má množné číslo: озёра, озер, озёрам ...

NEKLONNÁ PODSTATNÁ JMÉNA

1. Řada podstatných jmen cizího původu zakončených na samo-
hlásku se nesklouňuje:

-о	пальто, бюро, кино, метро, радио, какао
-е	кафё (кава́нпа), кофе, резюме, купе, шоссе, ателье, фойе (foyer)
-и	такси, якоря (pogota), паря (sázka), шасси (šasi, podvozek)
-ю	интервью, меню
některá jiná:	буржуа, мадам, леди, мисс

2. Nesklonná jsou původem ukrajinská příjmení na -енко
(Королénко):

ruská příjmení na -ово (Дурновó);
на -ых, -их (Седых, Долгих);
cizí příjmení zakončená na samohlásku
(Пикассо, Толья́ти, Шо́у, Ке́ннеди);
zeměpisné názvy: Баку́, Брно, Суху́ми, Со́чи,
То́кио, Миссу́ри.

Projevuje se tendence nesklouňovat zeměpisné názvy na -ино,
-ово, -ево: Мы приехали из Пу́шкино. Он работает в Ми́хнево.
V praxi se často před nesklonným zeměpisným názvem používá obecné
pojmenování, např. в го́роде Брно ...

3. Nesklouňují se zkratky typu СССР [esesesér], ТАСС [tas], СЭВ [sef], ООН [oón], МГУ [emgeú]. Skloňuje se však např. zkratka вуз, НЭП, ГУМ.

4. Nesklouňují se cizí ženská příjmení: у Вёры Гóрак, от Мáрии Гóфман, для Рáты Угринóвич.

Смотри: Я был у Гóфмана (u muže); Я был у Гóфман (u ženy).

SKLOŇOVÁNÍ PŘÍJMENÍ

Skloňování mužských příjmení na -ов (-ёв, -ев) a -ин (-ын) a ženských příjmení na -ова (-ёва, -ева) a -ина (-ына):

Řád	Mužský rod	Ženský rod
1.	Петр о в	Петр о ва
2.	Петр о ва	Петр о вой
3.	Петр о ву	Петр о вой
4.	Петр о ва	Петр о ву
6.	Петр о ве	(о) Петр о вой
7.	Петр о вым	Петр о вой

Розпáмки:

1. Příjmení typu Яворский, Толстáя se skloňují jako přídavná jména.

2. Cizí příjmení typu Гóрак, Гóфман, Дáрвин, Угринóвич se skloňují podle příslušného vzoru podstatných jmen mužského rodu, k němuž se řadí podle zakončení. Ženská příjmení tohoto typu se nesklouňují (viz výše).

3. Při skloňování českých příjmení typu Гóрачек, Фíлипец se -e- zpravidla ponechává: Гóрачка, Фíлипеца, Гóрачку, Фíлипецу ... Ženská příjmení na -ова, -á se většinou ponechávají v původním tvaru a skloňují se jako ruská příjmení na -ова, -ая: Пуйманова, Нóвотна, Пуймановой, Нóвотной ...

Пřídavná jméна

Пřídavná jméна označují vlastnosti předmětu označeného podstatným jménem a mění tvar podle **pádu, rodu a čísla** podstatného jméна, k němuž se vztahují (у хорошего ученика, интересная книга арод.). Ve větě jsou nejčastěji shodným přívlastkem (высокий дом), mohou však být také přísudkem (Дом высок.) nebo doplňkem (Он вернулся из санатория здоровым.).

Podle významu dělíme přídavná jméна na jakostní, která označují příznak bezprostředně svým kořenem (хороший, тёплый, густой, высокий), a vztahová, která označují příznak zprostředkovaně (деревянный — дерево, железный — железо, угренний — утро, питательный — питать).

Zvláštním typem vztahových přídavných jmen jsou přídavná jméна přívlastňovací, která označují, komu předmět náleží (мáмин платок — платок мамы, отцов дом — дом отца, медвежья берлога — берлога медведя).

SKLOŇOVÁNÍ PŘÍDAVNÝCH JMEN

Vzor				
tvrdý		měkký		pro přídavná jméна přívlastňovací
но́вый	молодо́й	ле́тний	во́лчий	
но́вая	молодо́я	ле́тняя	во́лчья	ма́мина
но́вое	молодо́е	ле́тнее	во́лчье	ма́мино
но́вые	молодо́ые	ле́тние	во́лчьи	ма́мины